

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל
Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

ג' כסלו תשע"ו
15 נובמבר 2015

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי – דוח סיכום פעילות תשע"ה

מנחה אקדמית: ד"ר שירי רגב-מסלם, מנהל הקליניקה: עו"ד ארוז יצחקי

"מהות המשבר של תקופתנו טמונה ביחסים שבין היחיד לבין החברה. היחיד הפך מודע יותר מתמיד לתלותו בחברה. אך הוא אינו חווה תלות זאת כמשהו חיובי, כחיבור אורגני, ככוח מגן - אלא כאיום לזכויותיו הטבעיות, או אפילו לקיומו הרווחי... כל בני האדם, לא חשוב מאיזה מעמד חברתי הם, סובלים מתהליך זה של הדרדרות. אסירים בבלי דעת של אנוכיותם שלהם, הם חשים חסרי ביטחון, בודדים ונטולי ההנאות הפשוטות של החיים. האדם יכול למצוא משמעות בחיים, קצרים ומסוכנים ככל שיהיו, רק באמצעות שיקדיש את עצמו לחברה." (אלברט איינשטיין).

ראשי פרקים

- א. מטרת המסמך
- ב. מטרות הקליניקה
- ג. נתוני סיכום פעילות
- ד. מפגשים כיתתיים
- ה. החלק הקליני
- ו. הקניית מיומנויות וערכים
- ז. מקרים לדוגמא
- ח. שיתוף פעולה עם קליניקות אחרות בפקולטה
- ט. פעילויות נוספות
- י. תוכניות לשנת הלימודים תשע"ו
- יא. תודות וברכות

א. מטרת המסמך

1. בדו"ח זה נפרט על פעילות הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי בפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר-אילן בשנה"ל תשע"ה.

ב. מטרות הקליניקה

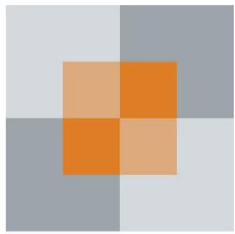
2. מטרת הקליניקה היא להעניק סיוע משפטי – ללא תמורה כספית - לאנשים החיים בעוני, מתוך מטרה לקדם את זכויותיהם, בד בבד עם העלאת המודעות לנושא זה בקרב הסטודנטים למשפטים ובציבור כולו.

1

אוניברסיטת בר-אילן
Bar-Ilan University

מען למכתבים: הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי - הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 52900, ישראל
Postal Address: Civil Legal Aid Clinic - Faculty of Law, Bar-Ilan University, Ramat Gan 52900, Israel
http://law-clinics.biu.ac.il • civil.legalAid@mail.biu.ac.il • Tel :972+ 3 531 8871 • Fax :972+ 3 535 3805 • 07:

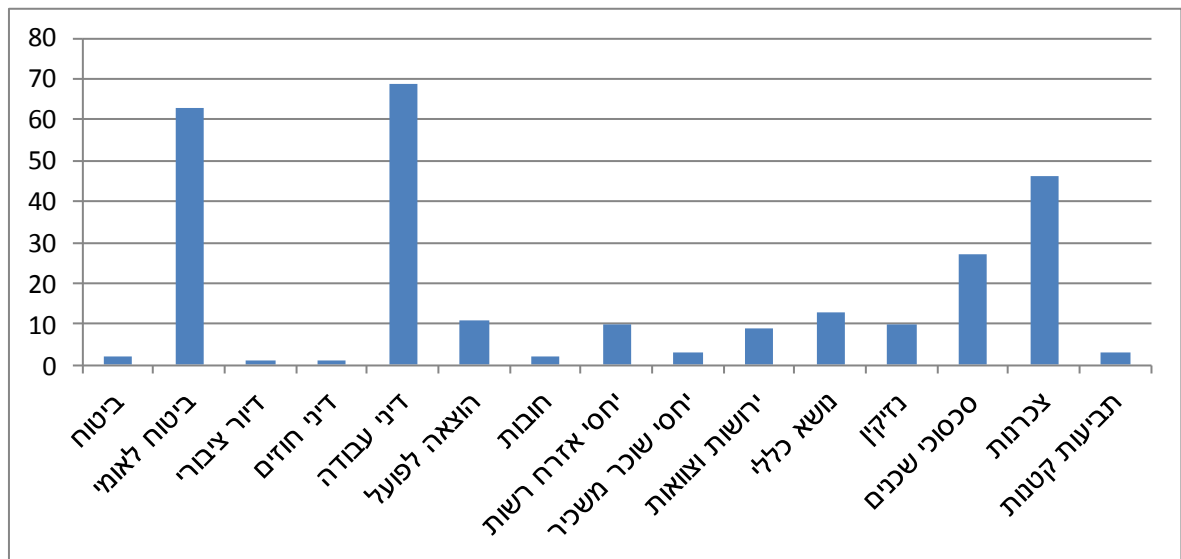
3. מטרה מרכזית של הקליניקה היא חינוכם של הסטודנטים – עורכי הדין לעתיד – לטיפול משפטי כוללני ורגיש, לראיית האדם שמאחורי התיק, וחשיפת הסטודנטים באופן בלתי אמצעי לאנשים החיים בעוני, אשר בדרך כלל אין להן נגישות למערכת המשפט ולעורכי דין.

ואכן, הסטודנטים הם אלו המפעילים את הקליניקה, בפיקוח משפטי צמוד של עורך הדין - המנחה הקליני. הסטודנטים נותנים סיוע לאנשים החיים בעוני, כאשר הם נתקלים בבעיה במיצוי זכויותיהם, וכאשר הם זקוקים לסיוע משפטי על מנת לקדם נושאים, והסטודנטים, באמצעות הכלים המשפטיים העומדים לרשותם, דואגים לקבל ולקדם את זכויותיהם החוקיות.

ג. נתוני סיכום פעילות

4. בשנת הלימודים תשע"ה השתתפו בקליניקה חמישה עשר סטודנטים, ששובצו בחמש תחנות סיוע באזור אוניברסיטת בר אילן. סטודנט אחד מבין הסטודנטים שובץ לפעילות במסגרת פיילוט של פרויקט "התחלה חדשה לחייבים" אותו יזמה הקליניקה בשיתוף עם ארגון "רשת ביטחון חברתי" במטרה להעניק ליווי וסיוע כוללני לחייבים שתכליתו לחלצם ממעגל חובות כבדים בו הם שבויים במשך שנים רבות. הסטודנטים העניקו סיוע משפטי בתחום האזרחי לציבור גדול של פונים שאין ידם משגת לשלם עבור שירותים משפטיים.

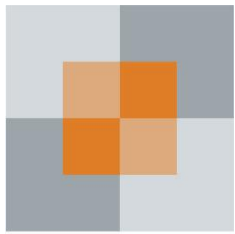
5. במהלך השנה טופלו על ידי הקליניקה כ- 270 פניות, על פי ההתפלגות כדלקמן:

ד. מפגשים כיתתיים

6. במהלך השנה התקיימו במסגרת הקליניקה עשרים ושניים מפגשים כיתתיים.

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

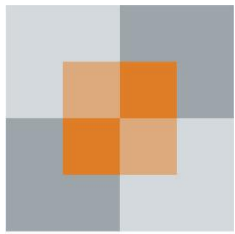
הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

7. מעבר לשיעורים שהסטודנטים למדו בשנה השנייה ללימודיהם במסגרת הרצאותיה של ד"ר רגב-מסלם בקורס "משפט ושינוי חברתי – מבוא לקליניקות", חלק מהמפגשים בקליניקה הוקדשו להרצאות שנתנו את הרקע התיאורטי לעבודה המעשית, כגון: מהו עוני, מדידת עוני וסיבות לעוני, מדינת הרווחה: זכויות חברתיות וקצבאות, ודילמות אתיות בעריכת דין חברתית כפי שהן עולות בין היתר במסגרת העבודה השוטפת בקליניקה. כל זאת מתוך כוונה שהסטודנטים יתוודעו למצוקות ולבעיות איתן מתמודדות אוכלוסיות אלה ויגלו את כוחם ויכולתם כבעלי ידע משפטי, ואת אפשרותם לסייע, להשפיע ולשנות תוך ליבון הדילמות האתיות הכרוכות בכך. השיעורים העיוניים הנ"ל סיפקו לסטודנטים מסגרת תיאורטית והבנה יותר עמוקה של ההקשר החברתי שבו הם מספקים את השירות ללקוחות.
8. חלק נוסף מהמפגשים הוקדש להרצאות של עו"ד יצחקי להענקת כלים וידע מעשיים, כגון ניסוח ועריכת מסמכים משפטיים, זכויות עובדים, הסדרי חוב, הוצאה לפועל ופשיטות רגל, צרכנות ותביעות קטנות.
9. בחמישה מהמפגשים נערכו דיונים כיתתיים בתיקים שטופלו על ידי הקליניקה ובדילמות שעלו מהם. כל סטודנט בקליניקה נדרש במהלך השנה להציג בפני מליאת הכיתה תיק שטופל על-ידו לאחר עבודת הכנה בכתב שהגיש לעיונו ולהערותיו של עו"ד ארז יצחקי. במסגרת הדיונים, ניתנה האפשרות לסטודנטים להתייחס מנקודת מבטם לתיק שהוצג לדיון תוך שד"ר רגב-מסלם ועו"ד יצחקי שותפים לדיון.
10. היתרונות במפגשים הכיתתיים הללו רבים:
 - שיתוף כלל חברי הקורס בעניינים שבהם טיפל רק אחד הסטודנטים, להעשרה ולימוד. כך, למשל, אם אחד הסטודנטים טיפל בתיק בנושא הוצאה לפועל והסדרי חובות, דרך הצגת התיק על השתלשלותו ילמדו שאר הסטודנטים ברמה מסוימת על הנושא.
 - הערות שאר הסטודנטים ומנהלי הקליניקה מעשירות ותורמות.
 - אין לסטודנטים הזדמנויות רבות להציג בעל פה במסגרת לימודיהם.
 - ההצגה מהווה מדד נוסף ורכיב נוסף לציון בקורס.
11. הסטודנטים נהנו מאוד מהמפגשים שהותירו בהם רושם והחדירו בהם מוטיבציה וחיוזוק לשליחות שבמתן סיוע משפטי.
12. שנת הלימודים הסתיימה באירוע משותף לכל הקליניקות במסגרתו התקיים מופע אומנותי של תיאטרון פלייבק באר-שבע אשר המחזו בפני הסטודנטים באופן הומוריסטי אירועים ודילמות משפטיות וערכיות עימם התמודדו הסטודנטים במהלך השנה. עם סיום המופע חולקו לסטודנטים תעודות הוקרה על פעילותם המסורה והמקצועית בקליניקה. בקליניקה זו נערך גם אירוע פרטני של סיכום, שבמסגרתו כל סטודנט סיכם בקצרה את התרומה של הקליניקה עבורו מנקודת ראותו, ומנהלי הקליניקה סיכמו מנקודת ראותם.

ה. החלק הקליני

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

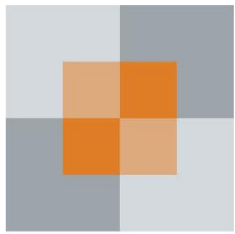
Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

13. במסגרת הקליניקה מקבל כל סטודנט פונים הזקוקים לסיוע משפטי בתחנת סיוע בה הוא משובץ או במסגרת פעילותו בפרויקט "התחלה חדשה לחיבים" הנ"ל.
14. הסטודנט מקיים שעות קבלה אחת לשבוע למשך שעתיים. לאחר ראיון הפונים ואיסוף המסמכים, נפגש כל סטודנט עם עו"ד ארז יצחקי לשם דיון בכל תיק והחלטה כיצד לפעול בו.
15. הסיוע שניתן לפונים הוא מקיף ומגוון וכולל ניסוח מכתבי פנייה, שיחות טלפוניות, ניהול משא ומתן, ניסוח כתבי בית דין, ניסוח הסכמי פשרה, ניסוח מסמכים משפטיים, הכנה לדיון ולעיתים אף ייצוג בבית משפט.
16. בדרך זו רוכשים הסטודנטים מיומנויות פרקטיות של מקצוע עריכת הדין תוך הבנת היחסים המורכבים שבין עורך דין ללקוח, חובות עו"ד כלפי לקוח, כלפי הצד השני וכלפי בית המשפט. כמו כן, לומדים הסטודנטים על החשיבות שבמתן סיוע משפטי ומפתחים מיומנויות אנושיות שלא היו מפתחים במסגרות אחרות.

1. הקניית מיומנויות וערכים

17. הטיפול ויחסי הגומלין עם פונים רבים בנושאים מגוונים בתחום המשפט האזרחי הנרחב הקנו לסטודנטים הזדמנות לרכוש מיומנויות מקצועיות ואנושיות, השלובות זו בזו והמהוות נדבך יסודי וחשוב בהתפתחותם האישית וכעורכי דין לעתיד.
18. עם סיום הפעילות בקליניקה, העלו הסטודנטים רשמים, חוויות לימודיות ולקחים מעבודתם במהלך השנה. להלן מקבץ תובנות:
 - "הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ללא ספק נותנת כלים שלא מקבלים באף קורס אחר באוניברסיטה. ההתמודדות עם הפונים והמקרים המשפטיים שאנו נתקלים בהם במהלך השנה נותנים לנו ביחד טעימה ואף יותר מכך, מהפרקטיקה ומהאופן שבו הדברים מתנהלים בפועל ולא רק בתיאוריה. מלבד ההתנסות המעשית בפרקטיקה המשפטית, ישנו ערך מוסף לקורס זה ולפעילותנו במסגרתו, שכן העבודה נעשית לרוב אל מול אוכלוסיות מוחלשות יותר בחברה אשר ללא הסיוע החינמי שהם מקבלים באמצעות הקליניקה, ככל הנראה, הם לא היו מצליחים לעמוד על זכויותיהם, הן בשל העדר מודעות לזכויותיהם ולאופן בו ניתן לממשן, והן בשל העדר אמצעים כלכליים מספקים המאפשרים פנייה לעורך דין פרטי אשר יסייע להם".
 - "ככל הקליניקות, הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי היא מעבר מהתיאוריה לפרקטיקה עבור הסטודנטים. בשנת הפעילות בקליניקה צברתי ניסיון בטיפול בתיקים משפטיים משלב החשיבה על תהליך הטיפול ועד לעריכת כתבי טענות. קיבלתי ידע רב בתחומים מגוונים (תביעות נזיקין, ביטוח לאומי, תביעות קטנות), אך מעבר לזאת חשתי סיפוק רב על העזרה למעוטי יכולת שעבורם שכירת שירותי עורך דין היא על גבול הבלתי אפשרית".
 - "עוד לפני תחילת הפעילות בקליניקות השונות במסגרת הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, מנסים להסביר ולהמחיש לסטודנטים מהי העבודה בקליניקה ואת המשמעויות הרבות הנובעות לה. אולם, רק כאשר הפעילות בקליניקה מתחילה ועורך-הדין האחראי מטיל בידך, סטודנט צעיר ולא בהכרח מלא ביטחון, משימות החושפות אותך לעבודתם השוטפת של עורכי הדין בכלל ושל עורכי הדין החברתיים בפרט, המשמעויות הרבות

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

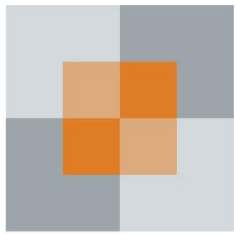
מתחילות לחלחל ולהוות נדבך משמעותי בחיי היום-יום. הקליניקה לסיוע אזרחי חשפה אותנו, הסטודנטים, לאוכלוסיות חלשות אשר "צמאות" לקבל נגישות לעולם המשפט על מנת לממש את זכותם לצדק, שלא תמיד הן יכולות להשיגו בהעדר אמצעים כלכליים מספיקים. במסגרת הקליניקה נערכו שיעורים עיוניים שנועדו לתת לנו כלים בתחומים השונים, כגון: הוצאה לפועל, ביטוח לאומי, דיני עבודה, דיני צרכנות וכיוצ"ב. זאת, במטרה לאפשר לנו להיות שגרירים של סיוע משפטי ללא כל עלות לנוזקים לכך. תחושות השליחות והסיפוק באים לידי ביטוי בחיך הגדול שרואים על פני הפונים כאשר הם מבינים שהגיעו למקום שלא יטרוק בפניהם את הדלת וכמובן, כאשר מצליחים להשיג תוצאות צודקות בכלים משפטיים וחברתיים. הקליניקה לסיוע אזרחי מספקת חוויה מעשית המאפשרת חשיפת סטודנטים למשפטים לעולם העשייה המשפטית תוך החדרת ערכים חברתיים וסיוע לקהילה".

■ "החוויה בקליניקה הייתה מאוד מיוחדת. בפך המקצועי רכשנו ידע ומיומנויות רבות שיסייעו לנו בעתיד כעורכי דין. דבר זה בא לידי ביטוי מהתרשמותם החיובית של המראיינים מועמדים להתמחות במשרדי עורכי הדין השונים מפעולותינו בקליניקה. בין המיומנויות שרכשנו ניתן למנות את יכולת ההקשבה האקטיבית, הסתכלות על סיפור עובדתי בעיניים משפטיות ותרגומו ל"קייס" משפטי. למדנו כיצד לנסח כתבי טענות, כיצד לתכנן אסטרטגיה בתיק ולכוון את פעולותינו בהתאם. בפך הערכי, למדנו כיצד להפגין אמפתיה ויחס הוגן כלפי אוכלוסיות מוחלשות בחברה הישראלית. כיצד יש להתייחס לכל פונה כעולם ומלואו. טיפול בתיקים ועשייה למען הצדק והאזרח החלש גרם לנו להבין בצורה טובה יותר את תפקיד עורך הדין החברתי על סוגיו השונים. בפועל, הטיפול בתיקים, ניסוח כתבי הטענות, הקשר הישיר עם הפונים והאחריות אותה נדרשנו להפגין במהלך כל השנה הפכו את הקליניקה מקורס אקדמי לחוויה לימודית וערכית שתרמה לנו הרבה, אפשרה לנו לתרום לחברה וזו לדעתי דרכה הייחודית של הקליניקה".

■ "העבודה בקליניקה היא החוויה המלמדת ביותר שחוויתי במהלך לימודי באוניברסיטה. החל מהמפגש הבלתי אמצעי עם אנשים ששטחו בפנינו את תלאות חייהם, דרך תרגום הבעיות הללו לסוגיות משפטיות, וכלה בטיפול באותן סוגיות מול הצד שכנגד, בין אם באמצעות מכתבי התראה ובין אם באמצעות כתבי תביעה או מהלכים משפטיים אחרים. אומרים ש"אין חכם כבעל הניסיון" ואין משפט שיתאר בצורה נכונה יותר את עבודתנו בקליניקה. אפשר ללמוד את תקנות סדר הדין האזרחי בעל-פה ולדעת בדיוק מה הן הפרוצדורות שיש לקיים בכל בית משפט ובכל סוג תביעה, אך עד אשר לא עורכים כתב תביעה ולא נוכחים בדיון לא מבינים ומפנימים זאת לעומקם של דברים. לדעתי, הקליניקה היא חובה ראויה שעל כל סטודנט למלא, על מנת להמחיש בצורה הטובה ביותר את תפקיד עורך הדין בכלל ועורך הדין החברתי בפרט".

■ "העבודה בקליניקה לסיוע משפטי הייתה חוויה פוקחת עיניים בכל הנוגע להתמודדות של אוכלוסיות מוחלשות עם המשפט. בין היתר, למדתי שני דברים חשובים; האחד- המשפט משפיע על כל תחומי החיים ועל כל אחד. מגוון הסיפורים והאנשים שפגשנו וסייענו להם היה רחב ומרתק. השני- המשפט הוא כלי רב עוצמה שיכול להיטיב את חייהם של אנשים. שני הדברים הללו חיזקו אצלי את ההבנה, כי לעורך הדין יש אחריות חברתית הנובעת מהכוח הטמון בידיו. מעבר לכך, הקליניקה סיפקה לי ניסיון פרקטי וכלים לעבודה עצמאית ומאחר ואין חכם כבעל ניסיון, מבחינתי מדובר בקורס החשוב והמעניין ביותר שהשתתפתי בו".

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

19. הסטודנטים הפיקו רבות מחוויית העבודה בקליניקה. אין ספק, כי הם למדו רבות במישור המקצועי ולמדו רבות על מקצוע עריכת הדין ועל גלגלי הצדק בישראל. לצד ההצלחות המקצועיות שחוו, הם גם למדו כי קיימת אוכלוסייה מוחלשת, שללא סיוע משפטי אינה יכולה להתמודד עם עוולות רבות הנעשות לה. מעל הכל, נראה, כי העבודה בקליניקה חידדה וחיזקה אצל הסטודנטים את הרגישות האנושית לעוולותיו ומצוקותיו של האחר ואף סייעה להם לפתח תחושת אחריות ביחס לחברה בה הם חיים.

2. מקרים לדוגמא

להלן שני מקרים לדוגמא שבהם טיפלו הסטודנטים בקליניקה:

(א) סיוע משפטי בחילוץ חייבת שהייתה "שבויה" בחוב הולך ו"טופח" ובהליכי הוצאה לפועל במשך שנים רבות

רקע עובדתי:

הפונה, אישה שניהלה חנות נעליים לפני כעשרים שנה נקלעה ברבות הימים לקשיים כלכליים ועקב כך שיקים בסך כולל של כ- 40,000 ₪ שמסרה לאחד מספקיה חזרו ובגינם נפתח כנגדה תיק בהוצאה לפועל. כנגד החייבת ננקטו הליכי הוצאה לפועל במשך כ- 15 שנים והחוב הנ"ל "תפח" עם השנים לסכום כולל של כ- 150,000 ₪ בשל צבירת ריבית והפרשי הצמדה והוצאות גבייה למיניהן על אף שהפונה שילמה במשך השנים במסגרת תיק ההוצאה לפועל סך מצטבר של כ- 30,000 ₪ ע"ח קרן חובה. הפונה ביקשה לפתוח דף חדש בחייה ולהיחלץ מהחוב הנ"ל בו היא הייתה "שבויה" במשך שנים רבות מבלי שיכלה לראות "אור בקצה המנהרה".

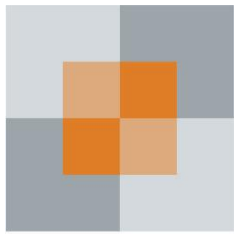
לשם כך ועל מנת להיחלץ מהחוב האמור, נדרשה הפונה לסיוע משפטי שלא היה באפשרותה לשלם עבורו בהתחשב במצבה הכלכלי הקשה גם כך. על רקע זה פנתה אלינו הפונה בבקשה לקבל מעמנו סיוע משפטי.

טיפול הקליניקה:

הפונה פנתה לסטודנט של הקליניקה בתחנת שי"ל בשערי תקווה. לבקשת הפונה בדקנו בקפידה את הליכי ההוצאה לפועל שננקטו כנגדה במשך כ- 15 שנים. גילינו עד מהירה, כי מי שניהל בפועל את תיק ההוצאה לפועל כנגד החייבת הוא לא הספק שלפקודתו מסרה החייבת את השיקים ושהיה רשום בלשכת ההוצאה לפועל כמי שמנהל לכאורה את הליכי ההוצאה לפועל כנגד החייבת, כי אם חברת גבייה מפקפקת שהסתירה את זהותה מפני רשם ההוצאה לפועל והחייבת תוך שהיא מתיימרת לנהל הליכי גבייה כנגד החייבת בשמו של הספק. הדבר נחשף לאחר שהתברר, כי הליכי ההוצאה לפועל כנגד החייבת נמשכו על אף שהספק אשר פעל כשותפות רשומה ברשות התאגידים נמחק זה מכבר ממרשם השותפויות באופן המעיד על הפסקת פעילותה וקיומה של השותפות.

הבהרנו לחייבת, כי לא ניתן לנהל הליכי הוצאה לפועל מטעמו של גוף אשר אינו קיים עוד. או אז, נאלצה חברת הגבייה המפוקפקת לחשוף את זהותה כמי שניהלה בפועל את הליכי ההוצאה לפועל כנגד החייבת תוך שהיא מתרצת זאת באמתלא, כי הספק המחיה לה את חובה של החייבת כבר בשנת 2001 בהתאם לכתב המחאת זכויות שהציגה וכי

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

בנסיבות אלה, לא היה מקום לשיטתה לעדכן את רשמת ההוצאה לפועל ואת החייבת על חילופי הגברי בניהול הליכי ההוצאה לפועל כנגד החייבת.

"לפנים משורת הדין", חברת הגבייה הציעה שהפונה תשלם לה סך של 120,000 ₪ ובכפוף לכך תיק ההוצאה לפועל שהחוב בו "תפח" כאמור לסך של כ- 150,000 ₪ ייסגר.

הבהרנו לפונה, כי אנו חושדים, כי חברת הגבייה הציגה כתב המחאת זכויות שאינו אוטנטי בשים לב לכך שהיא גילתה לרשם ההוצאה לפועל ולחייבת את דבר קיומו לראשונה בחלוף למעלה מ- 12 שנים ממועד עריכתו בשנת 2001 לכאורה, וזאת לאחר שנאלצה לעשות כן משנתגלה, כי הספק שתחת זהותו היא ניהלה הליכי הוצאה לפועל כנגד החייבת אינו קיים עוד כאמור.

לאור האמור, הגשנו לרשמת ההוצאה לפועל בקשה לסגירת התיק. בפתח הדיון שהתקיים בפני רשמת ההוצאה לפועל במעמד החייבת ונציג חברת הגבייה הציעה חברת הגבייה, כי החייבת תשלם סך של 40,000 ₪ בלבד תמורת סגירת תיק ההוצאה לפועל. המלצנו לחייבת לדחות הצעה זו בנימוס ולטעון את טענותינו בדיון על מנת לשכנע את השופטת כי בנסיבות המתוארות לעיל יש לסגור את תיק ההוצאה לפועל ללא כל תשלום נוסף, או כנגד תשלום סכום קטן יחסית אותו החייבת הייתה מסוגלת לשלם.

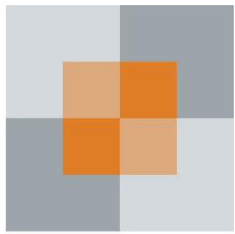
לאחר דיון מורכב שנמשך כשעתיים, עלה בידינו לשכנע את רשמת ההוצאה לפועל בצדקת טענותינו אשר המליצה לצדדים לסגור את תיק ההוצאה לפועל בגין החוב ש"תפח" כאמור לכ- 150,000 ₪ כנגד התחייבותה של החייבת לשלם סך של 10,000 ₪ בלבד (אשר במצטבר לסך של 30,000 ₪ אשר שולם על-ידה בעבר מכסה את תשלום קרן החוב מלפני כ- 15 שנה מבלי שתידרש להוסיף תשלומי ריבית, הצמדה והוצאות גבייה כלשהן).

נציג חברת הגבייה נאלץ להסכים "להמלצה" זו של רשמת ההוצאה לפועל אשר התקבלה על-ידי הפונה בהתרגשות ובפרץ דמעות של שמחה והקלה משהבינה, כי לאחר 15 שנים בהם נדדה שנתה מפאת חרדה ודאגה מפני תיק ההוצאה לפועל ש"ריחף" מעל לראשה, סוף כל סוף, הליכי ההוצאה לפועל שנקטו כנגדה יסתיימו ויעלה בידה לפתוח "דף חדש" בחייה.

לקחים:

המקרה המחיש לנו היטב את כוחה וחשיבותה של הקליניקה לסיוע משפטי מאחר והוא מראה עד כמה חשוב לתת סיוע משפטי למי שידו אינה משגת על-מנת לסייע לו להתמודד ולהגן על האינטרסים הכלכליים והמשפטיים שלו מול גופים, שכל האמצעים הכלכליים והמשפטיים עומדים לרשותם באופן שלא מותיר סיכוי של ממש למי שידו אינה משגת לשכור שירותיו של עו"ד, להתמודד באופן ראוי ומושכל עם חובותיו.

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

(ב) סיוע משפטי בניהול תביעה כספית והליכי הוצאה לפועל בגין רשלנות של רופא שיניים

רקע עובדתי:

הפונה, אישה שנזקקה לשיניים תותבות בשתי הלסתות- העליונה והתחתונה ואלו הותקנו בפיה על-ידי רופא שיניים באופן אשר גרם לפונה לכאבים עזים, לדלקת חניכיים ולריח רע שנדף מפיה. לאור האמור, נמנעה הפונה מבלות עם חבריה מפאת הבושה. תיקונים חוזרים ונשנים שנדרש רופא השיניים לבצע בשיניים התותבות אשר הותקנו בפיה לא הועילו ומצבה אף הלך והחמיר. לפיכך, בלית ברירה, פנתה הפונה לרופא שיניים אחר אשר ושילמה לו עבור התקנת שיניים תותבות חלופיות אשר הותקנו באופן מקצועי וללא כל כאבים ותופעות לוואי לאחר שאותו רופא שיניים קבע, כי השיניים התותבות המקוריות הותקנו בפיה באופן רשלני אשר גרם לה לתופעות הלוואי הנ"ל. משבאנו לכאן, בקשה הפונה להשיב לרופא השיניים שהתרשל את השיניים התותבות אשר התקין בפיה כנגד השבת מלוא עלות השיניים התותבות ששולמה לו בסך של 8,500 ₪. אולם, הלה התכחש לאחריותו המקצועית באמתלות שווא וסירב להשיב לפונה את עלות השיניים.

לשם כך ועל מנת לקבל מהרופא שהתרשל את החזר עלות השיניים התותבות כאמור, נדרשה הפונה לסיוע משפטי שלא היה באפשרותה לשלם עבורו בהתחשב במצבה הכלכלי הקשה. על רקע זה פנתה אלינו הפונה בבקשה לקבל מעמנו סיוע משפטי.

טיפול הקליניקה:

הפונה פנתה לסטודנט של הקליניקה בתחנת ש"ל באריאל. לבקשת הפונה ערכנו מכתב דרישה והתראה טרם נקיטת הליכים משפטיים אשר לא זכה למענה כלשהוא מצדו של רופא השיניים שהתרשל.

משבאנו לכאן, ערכנו עבור הפונה כתב תביעה כנגד רופא השיניים אשר הוגש באמצעות הפונה על-פי הנחייתנו לבית המשפט לתביעות קטנות באריאל. התביעה התקבלה וניתן פסק דין הקובע, כי על רופא השיניים להשיב לפונה את מלוא עלות השיניים התותבות בסך של 8,500 ₪.

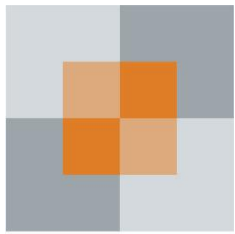
רופא השיניים לא כיבד את פסק הדין ונמנע מלשלם לפונה את חובו הפסוק. לפיכך, סייענו לפונה לפתוח תיק הוצאה לפועל כנגד רופא השיניים לשם ביצועו של פסק הדין. או אז, בלית ברירה, נאלץ רופא השיניים לשלם לפונה את מלוא חובו הפסוק.

הפונה הגיבה בשמחה ובהתרגשות תוך שהיא מודה לנו על כך שליווינו אותה לכל אורך "מסכת היסורים" וההליכים שהיא עברה עד אשר קבלה את המגיע לה על פי הדין.

לקחים:

התמלאנו תחושת סיפוק על כך, שמאמצינו סייעו לפונה לקבל את המגיע לה במיוחד לאור העובדה, שסביר להניח שלולא עזרה זו, הפונה, שידה אינה משגת לשלם שכר טרחה לעורך דין שיטפל בעניינה, לא הייתה מצליחה לעשות זאת בעצמה.

מערך הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', ע"ד

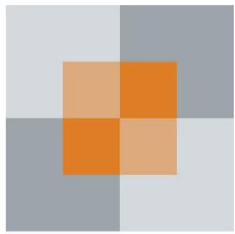
ח. שיתוף פעולה עם קליניקות אחרות בפקולטה

20. **הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי על פי המשפט עברי** מקיימת עמנו שיתוף פעולה פורה, שבמסגרתו אנו משמשים כערוץ לניתוב אנשים הפונים לתחנות סיוע שלנו, אך אינם פונים לערכאות מסיבות דתיות. אלה מופנים במידת הצורך ובהסכמה לקבל את עזרתה של הקליניקה למשפט עברי. באופן הדדי, מסייעת אף הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי לקליניקה למשפט עברי במתן ייעוץ בדבר המצב המשפטי לפי הדין האזרחי במקרים בהם נדרש פן זה לצורך ניהול הליך בבתי הדין הדתיים לממונות. כמו כן, בתחילת שנת הלימודים נערך מפגש כיתתי משותף לשתי הקליניקות הני"ל בו לימד עו"ד יצחקי את אומנות הניסוח ועריכת המסמכים משפטיים.
21. כמו כן, אנו מנתבים פניות הדורשות ידע ומומחיות בתחום המוגבלויות **לקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות** וכן מפנים פניות של נשים בענייני משפחה **לקליניקה לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה** הנותנת מענה מקצועי ויעיל. אנו מקבלים לעיתים פניות מאנשים עם מוגבלויות ומנשים המטופלים על ידי הקליניקות הני"ל הזקוקים אף לייעוץ וסיוע בעניינים אזרחיים.
22. פונים המבקשים סיוע במיצוי זכויותיהם כקשישים או כניצולי שואה מופנים על-ידינו לקבלת סיוע משפטי באמצעות **הקליניקה לסיוע משפטי לקשישים וליניצולי שואה** אשר מסתייעת בנו בכל הנוגע לטיפול בתיקים הכרוכים בניהול הליכים אזרחיים בבתי המשפט שמטבע הדברים הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי מתמחה בהם.
23. כמו כן, לקראת סיום שנת הלימודים, ניתנה האפשרות לסטודנטים בקליניקה לצפות במשפט מבויס שאורגן על-ידי "מרכז רקמן" לקידום מעמד האישה בנושא "כריכה בעל כורחה - האם נישואי קפריסין שוללים את סמכות בית הדין בעניינים הנלווים?" המשפט נערך בהשתתפות סטודנטים **מהקליניקה לסיוע משפטי לנשים בענייני משפחה** בפני נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס) דורית בייניש, שופטת העליון (בדימוס) עדנה ארבל והרב יצחק רפפורט.

ט. פעילויות נוספות

24. על מנת לבסס את הקשר עם מנהלי תחנות הסיוע בשטח השתתפו ד"ר רגב-מסלם ועו"ד יצחקי בכנס של מנהלי תחנות ש"ל (שירות ייעוץ לאזרח) באזור המרכז, שנערך בסמוך לאחר פתיחת שנת הפעילות בקליניקה. כנס זה נועד להיכרות ולתיאום ציפיות.
25. ד"ר שירי רגב-מסלם אף קיימה פגישה עם צוות ההנהלה של ש"ל לאחר סיום שנת הפעילות בקליניקה. בפגישה זו נערך משוב על פעילות הסטודנטים ועל שיתוף הפעולה עם התחנות ועם אנשי הקשר ואף גובש מתווה פעילות משותף לשנת הלימודים הבאה.
26. בדומה לשנה שעברה, המפגש הראשון בסמסטר ב' הוקדש לדיון "לקראת ההתמחות..." של הסטודנטים ובו ד"ר רגב-מסלם ועו"ד יצחקי הציגו מקצת רשמיהם וחוויותיהם מתקופת התמחותם תוך קישור והשוואה של הפעילות והחוויות המקצועיות והאישיות שהסטודנטים חווים בקליניקה לאלו שיחוו בעתיד בעת התמחותם. ניכר היה שהסטודנטים נתרמו רבות מהדיון הפורה והמעניין שהתקיים במפגש ייחודי זה בתקופה שבה ראשם ורובם של הסטודנטים מתמקד בחיפוש אחר מקום התמחות בו הם יוכלו להתפתח מבחינה מקצועית ואישית.

מעון הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

הקליניקה לסיוע משפטי אזרחי ע"ש ג'ונתן שור ז"ל Jonathan Shor Civil Legal Aid Clinic

Supported by: The Sol Wachtler Chair, Charles Dimston, Meir Mizrahi, Adv
בחסות: סול ווכטלר, צ'ארלס דימסטון, מאיר מזרחי ושות', עו"ד

יא. תודות וברכות

27. לבסוף, אנו מבקשים להודות לכל מי שמסייע לקליניקה ותורם לפעילותה ולקידומה, ובראשם לדיקן, פרופסור שחר ליפשיץ ולסגנו, ד"ר יעקב חבה המקנים חשיבות רבה לפעילות הקליניקות ומקדמים אותן בכל דרך אפשרית או כזאת הנדמית כבלתי אפשרית ולעו"ד מרב גבעון על סיועה המתמיד. תודתנו ללימור ועליזה על הסיוע המנהלי הרב ולכל גורמי המנהלה בפקולטה שעמדו לרשותנו, ובהם המזכירות, אורי, אבשלום וצוותו. כמו כן, תודתנו והערכתנו הרבה נתונה לענבל רונאל ולשיר זכריה על מילוי תפקידן כרכזת הקליניקה ורכזת המערך.

28. תודה מיוחדת נתונה לתורמים לקליניקה, השופט סול ווכטלר, מר צ'רלס דימסטון ומאיר מזרחי ושות', עו"ד אשר בלעדיהם העשייה הענפה הזו בקליניקה לא הייתה מתאפשרת.

בכבוד רב ובברכה,

ארוז יצחקי, עו"ד

מנהל הקליניקה

ד"ר שירי רגב-מסלם

מנחה אקדמית

